

Plašāka informācija par projektu pieejama mājaslapā:
<http://www.grisiplus.eu/home/>

GRISI Plus

Lauku ģeomātikas informācijas sabiedrības iniciatīva PLUS

Aprīlis 2014

GEOWINE: Jaunas tehnoloģijas vīna izcelsmes noteikšanai Labā prakse no Žēras, Francijā

Geoizsekojamība vīnu industrijā: GEOWINE portāls ļauj patērētājiem viegli pārliecināties par vīna autentiskumu un uzzināt vīna izcelsmes vēsturi, sākot ar pudeles izcelsmi, beidzot ar vīnogu šķirni un to audzēšanas īpatnībām.

Pieaugošā tirdzniecības globalizācija bieži vien noved pie standartizācijas, kur pārtika no nezināmām izcelsmes valstīm tiek identificēta tikai pēc preču zīmēm, ražotāja zīmoliem vai izplatītājiem nevis to patieso izcelsmi. Taču patērētāji vēlas zināt no kurienes nāk produkts, kuru viņi grasās iegādāties.

Geoizsekojamība ir ģeogrāfisko koordināšu savietojamība ar informāciju par visiem produkcijas ražošanas un izplatīšanas posmiem.

Produktu ģeogrāfiskās izcelsmes apliecināšana sniedz patiesus datus izsekojamības procesā, kas bieži vien mēdz būt nekonkrēti.

Vīns, kas tiek klasificēts pēc tā izcelsmes ir daļa no teritorijas mantojuma, un ģeogrāfiskās izcelsmes apliecinājums ir plaši pieprasīts patērētāju vidū.

Geoizsekojamības mērķis ir kombinēt ģeogrāfiskos un tradicionālos datus, kurus piedāvā ražotāji. Pateicoties **GEOWINE**, izcelsmes un kultūras aspekti kļūst pieejami un viegli pārbaudāmi ar interneta palīdzību.

Izstrādāto vīna geoizsekojamības un atpazīstamības sistēmu izmanto vīna ražotāji Piraneju vidiē, Francijā un citviet Eiropā. **GEOWINE** palīdz atgūt Eiropas vīnu tirgus daļu, popularizējot vietējo vīnu, kas mēdz pazust globālās konkurences apstākļos.

Projekta ietvaros izpēte tika iedalīta sekojošos etapos:

- Uzstādīta geoizsekojamības integrētā sistēma (GIS), kas ļauj sertificēt vīna ģeogrāfisko izcelsmi, kā arī nodrošina patērētājus ar uzticamu informāciju par pašu vīnu un tā ražotāju.
- Geoizsekojamības modeļa izveide, kas palīdz attīstīt sadarbību vīna industrijas ražotāju vidū.
- Geoizsekojamības integrētās sistēmas savienošana ar inovatīvu autentifikācijas sistēmu: Burbuļa etiķete (*The Bubble Tag*).
- Piedāvāto risinājumu izvērtējums no iesaistītajām pusēm un patērētājiem.
- Materiālu un metožu izpēte, lai popularizētu *GEOWINE* risinājumus.

Vīna tirgus ar ģeogrāfisku izcelsmi, pateicoties geoizsekojamībai

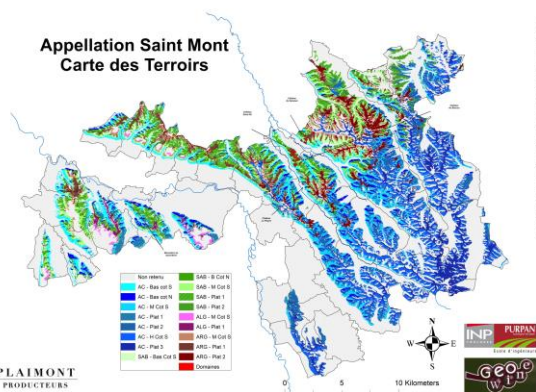
GEOWINE risinājumam vajadzētu iekļaut visus jaunus vīna zīmolus, kas atrodas jaunajā Eiropas Komisijas vīna direktīvā. *GEOWINE* ievieš ģeogrāfiskās izcelsmes instrumentu sertifikāciju, nodrošinot informāciju par vīna ražošanu.

Geoizsekojamība apvieno izsekojamības datus un dažādus ģeogrāfiskos datus vienā inovatīvā vadības sistēmā. Citiem vārdiem sakot, tradicionālā izsekojamības sistēma, kas apvienota ar ģeogrāfiskās informācijas sistēmu saved kopā dažādas iesaistītās puses - vīna ražotājus, citus profesionāļus un patērētājus. Tas sniedz jaunu perspektīvu produkcijas popularizēšanā, uzsverot vides aspektu (zeme, reģions, vide u.tml.)

Geoizsekojamība ne tikai apvieno vīna lauku koordinātes, bet arī nodrošina papildu informāciju par vidi, kurā tiek ražots produkts. Tādējādi ir iespējams apliecināt tradicionālo izcelsmes informāciju, izmantojot ģeogrāfiskos datus un, nodrošinot aktuālu informāciju par vietējās vides apstākļiem, kas ietekmē produkta kvalitāti. Ģeogrāfisko indikatoru kopums ir radīts, lai aprakstītu augsni, ainavu un klimatiskos apstākļus.

Tāpat ar geoizsekojamības palīdzību ir iespējams uzzināt apstākļus, kādos tiek audzētas vīnogas, līdz tās kļūst par galaproduktu – vīnu, sākot ar teritorijas iezīmēm un beidzot ar raksturīgajiem laika apstākļiem.

Kā GEOWINE sistēma darbojas

Autentificējot pudeli, patērētājiem ir pieeja sekojošai informācijai:

- Pārbaudīt vīna pudeles autentiskumu;
- Pārbaudīt vīna izsekojamību – no vīna lauka līdz pudelei;
- Identificēt vīnogu šķirni, kas raksturo vīnu;
- Iepazīt konkrētā vīna darīšanas specifiku.

Informācijas patiesums

Burbuļa etiķetes izmantošanas tehnoloģija padara katru pudeli īpašu un sekmē pudeles savietojamību ar apstiprinātu informāciju. Burbuļa etiķete, kas piesaistīta katrai pudelei ir kā pirkstu nospiedums un etiķete to padara viegli identificējamu GEOWINE atsauksmju datubāzē.

L'Authentification Visuelle

prooftag®

Saisie de la référence sur www.prooftag.com ou sur wap.prooftag.com

Comparaison visuelle des bulles du scellé avec la constellation de bulles qui apparaît à l'écran

Page internet

Téléphone

Étape 1

Étape 2

your unique proof of authenticity

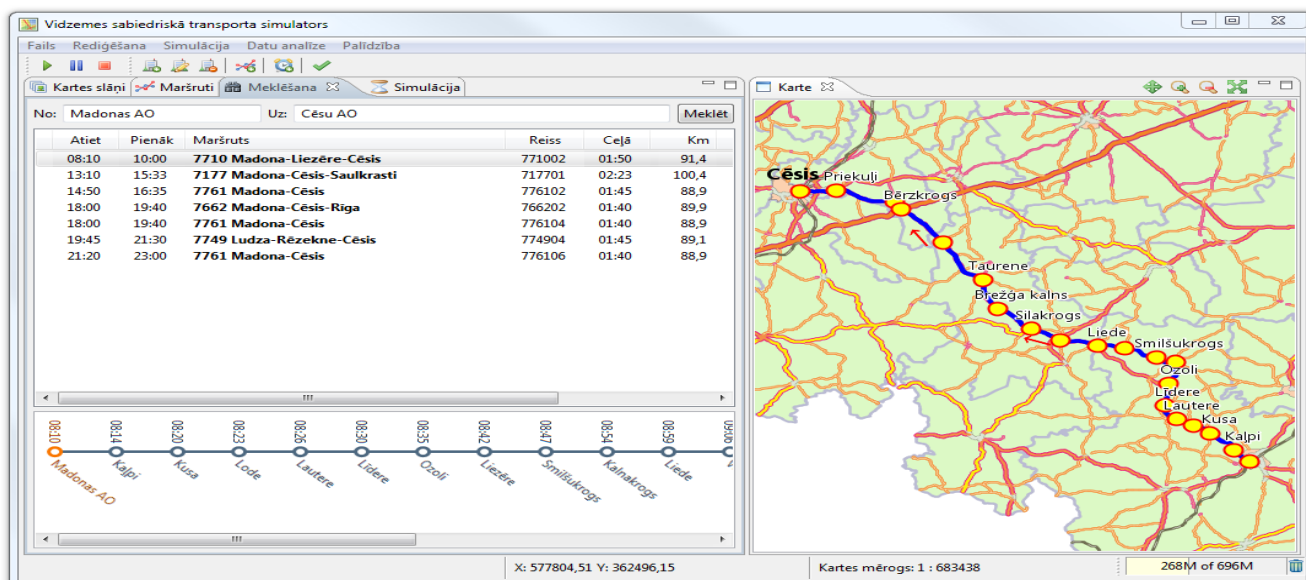

VIDZEMES SABIEDRISKĀ TRANSPORTA MODELĒŠANAS SISTĒMA

Labais piemērs, kas nodrošina efektīvu sabiedriskā transporta plānošanu

Reģiona dzīves kvalitāti nosaka tā spēja būt konkurētspējīgam un pilnībā integrēties nacionālajā un globālajā ekonomikā. Lai sasniegtu šo mērķi, nepieciešams uzsvērt efektīvas, stabilas, ilgtspējīgas transporta sistēmas nozīmi. Šī iemesla dēļ Vidzemes plānošanas reģions (VPR) nolēma izstrādāt instrumentu, kas palīdzētu sasniegt efektīvu transporta organizāciju Vidzemē – Vidzemes sabiedriskā transporta modelēšanas sistēmu (pilns projekta nosaukums: Sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana Vidzemes plānošanas reģionā). Izmantojot ģeomātikas rīkus, modelēšanas sistēma palīdz nodrošināt kvalitatīvus sabiedriskā transporta pakalpojumus, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju pieeju izglītības, veselības, publiskās pārvaldes un citiem pakalpojumiem. Galvenā projekta aktivitāte bija noskaidrot sabiedriskā transporta maršrutu optimizācijas iespējas Vidzemes planosanas reģionā, ņemot vērā iedzīvotāju un pārvadātāju vajadzības. Šāda veida pētījums prasīja analizēt sabiedriskā transporta pakalpojuma likuma izmaiņas, kas nosaka reģionālās kompetences sabiedriskā transporta plānošanā, uzskaita esošos transporta ceļus un transporta intensitāti uz tiem.

Kad VPR uzsāka darbu pie sabiedriskā transporta modelēšanas sistēmas attīstības, reģiona kompetence un līdzekļi bija ierobežoti. VPR saskārās ar tādu problēmu, kā visaptveroša pētījuma trūkums par reģionā esošajiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem. Jomas profesionāļi vairākkārt uzsvēra, ka sabiedriskais transports līdz šim skatīts tikai katra novada ietvaros un starpnovadu transporta koordinācija bijusi ļoti vāja. Tas nozīmēja, ka VPR nav izejas datu, lai nodrošinātu kvalitatīvu sabiedriskā transporta pakalpojumu – maršrutu koordināciju pa vietējiem ceļiem. Valsts budžets sabiedriskajam transportam ir samazināts jau vairākas reizes un tas bija viens no iemesliem, kādēļ bija nepieciešams meklēt jaunus risinājumus – sabiedriskā transporta maršrutu modelēšanas sistēma efektīvai un stratēģiskai sabiedriskā transporta plānošanai. Lai optimizētu sabiedriskā transporta sistēmu Vidzemes pašvaldībās bija nepieciešama padziļināta dažādu tehnisko risinājumu izpēte.

Modelis ar specifisku telpisko datu analīzi ir ļoti noderīgs rīks, lai pieņemtu izsvērtus lēmumus par sabiedriskā transporta sistēmas organizāciju. Izmantojot šo ģeomātikas rīku, ir iespējams noteikt autobusu pieturu pieejamību 2 kilometru rādiusā, vietējo iedzīvotāju pieeju sabiedriskajam transportam, tā izmantošanas biežumu un nepieciešamos uzlabojumus. Šis ir noderīgs plānošanas rīks visiem sabiedriskā transporta pakalpojuma nodrošinātājiem, jo tas ļauj veiksmīgi sakoordinēt vilcienu plūsmu ar vietējiem autobusu maršrutiem un autobusu pieturas vietām.

Šī sabiedriskā transporta plānošanas sistēma ir droša, parocīga un rentabla rīks cilvēku mobilitātes uzlabošanai ar publiskā transporta palīdzību. Sabiedriskā transporta sistēma primāri tiek lietota atvērtā koda programmatūrā, kā dēļ to var viegli pārņemt pielietot arī citos reģionos.

Transporta sistēmas uzbūve ļauj to viegli pārņemt un ieviest citos reģionos, pārmainot teritoriālos lielumus, ceļu sistēmu, pieturas, atiešanas laikus utml. Šis rīks var kalpot kā palīgs lēmumu pieņemšanā, plānojot sabiedriskā transporta maršrutus pašvaldību, reģiona un privāto pakalpojumu sniedzējiem.

Projekts tika īstenots 12 mēnešu garumā ar kopējo budžetu 42 686 EUR. Sabiedriskā transporta planosanas modelis tika izstrādāts sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes ekspertiem.

Plašāka informācija par sabiedriskā transporta planosanas modeli pieejama, rakstot uz vidzeme@vidzeme.com

“KOPĒJĀ DARBĪBAS MEHĀNISMA IEVIEŠANA IEDZĪVOTĀJU PIESAISTEI VIDUSJŪRAS LAUKU TERITORIJĀS” (PHILOXENIA)

PHILOXENIA ir pārrobežu projekts, kas tika īstenots no 2009. gada aprīlī līdz 2012. gada martam piecās Vidusjūras lauku teritorijās Grieķijā, Maltā, Slovēnijā, Itālijā un Kiprā. Ņemot vērā pieaugošo depopulāciju, šīs teritorijas pirmo reizi izstrādāja politiku jaunu iedzīvotāju piesaistei lauku teritorijās.

Projekta uzdevums bija izveidot kopīgu darbības mehānismu (KDM) projektā iesaistītajām teritorijām, lai sekmētu ekonomisku atbalstu ne tikai zemkopības darbību veikšanai, bet arī citām, ekonomiku veicinošām, aktivitātēm.

KDM piedāvāja finansiālu, tehnisku un kultūrālu atbalstu 90 personām no pieciem iesaistītajiem lauku reģioniem, kai atbalsta saņēmēji paši radītu savas mikroaktivitātes, kas atdzīvinātu vietējo ekonomiku, mazinātu demogrāfisko kritienu un saglabātu vietējo identitāti.

Izstrādātais mehānisms paredzēja 4500 eiro lielu grantu, lai īstenotu savu projektu un padarītu izstrādāto programmu daudz pievilcīgāku par ES un nacionālā līmeņa projektu programmām.

PHILOXENIA projekta rezultāti :

@ 90 cilvēki izstrādājuši biznesa plānus nelielam biznesam, kas palīdzētu atdzīvināt izvēlētās teritorijas.

@ Celta vietas pievilcība, izmantojot iepriekš neizmantotu potenciālu.

@ Jaunu sadarbību veidošana.

@ Vietējā potenciāla izaugsmes veicināšana.

@ Jaunais mehānisms pieejams arī vietējām iestādēm (http://www.philoxeniamed.tpa-kepi.gr/documents_en.html).

Kā attīstīt lauku teritoriju attīstību? Seminārs par lauku teritoriju attīstību, kas balstīts uz INTERREG IVC projektu pieredzi.

Pagājušā gada 20. novembrī otro gadu pēc kārtas Briselē norisinājās INTERREG IVC tematiskais seminārs par lauku apvidu attīstību.

Semināra mērķis bija:

- ✓ Dod iespēju projektiem iepazīstināt ar inovatīvām pieejām lauku attīstībai, sniedzot padomus un rekomendācijas.
- ✓ Uzzināt labos prakses piemērus, idejas u.tml., kas labāk palīdzētu saskatīt un atšķirības, tādējādi mācoties no šiem piemēriem.
- ✓ Iepazīstināt dalībniekus ar kapitalizācijas pieeju un tās rezultātiem, izvērtēt tos.
- ✓ Nodrošināt interaktīvu pieeju un aktīvas diskusijas.

Semināra dalībnieki tika pulcināti no deviņiem dažādiem INTERREG IVC projektiem par lauku teritoriju attīstību, kā arī dažādus ES ekspertus lauku teritoriju attīstības jautājumos un INTERREG IVC Apvietotā tehniskā sekretariāta pārstāvjus.

Semināri galvenais fokuss tika likts uz padziļinātākas izpratnes veidošanu un saturīgu ieteikumu izteikšanu politikas veidotājiem un ekspertiem, kas iesaistīti INTERREG IVC projektos par attiecīgo tēmu, kā arī dalītos savā pieredzē ar labajiem un ne tik labajiem piemēriem.

Pasākums sākās ar nelielu pārskatu par sasniegumiem pēc pirmā gada semināra, kā arī ar semināra programmu šim gadam - praktiskajiem uzdevumiem par lauku teritoriju attīstību, kurus vadīja eksperti Marīhosē Zondags (*Mariejose Zondag*) un Nārts van Herks (*Bart van Herck*) no Eiropas izpētes un konsultāciju kompānija *Ecorys*.

Diena turpinājās ar diskusijām par inovāciju, dažādošanu, viedo specializāciju un iespējamo sinerģiju dalībnieku starpā, lai uzlabotu lauku teritoriju attīstību.

Semināra noslēgumā visi dalībnieki, tajā skaitā arī projekta GRISI PLUS pārstāvji, tika aicināti izveidot labo prakšu sienu, kas palīdzētu rast risinājumus dažādiem aktuāliem jautājumiem visa Eiropā, kā depopulācija, pakalpojuma līmeņa samazināšanās, bezdarbs, inovāciju trūkums, tādējādi sniedzot padomus, kā izmantot lauku teritoriju priekšrocības, izceļot dabisko vidi, kultūras mantojumu vai pašnodarbinātību. Arī vairākas projekta GRISI PLUS labās prakses (SOHO SOLO, Ražots Galvejā un citas) tika pievienotas sienai, kā labi risinājumi mūsdienu lauku teritoriju problēmu risināšanā.

Prezentācijas no semināra variet atrast šeit:

<https://www.dropbox.com/sh/4rzq6mxvkffdwjg/ywD28q3XWw/Rural%20Development>

Attēls: projekta partneri no dažādām valstīm aktīvi meklē risinājumus, kā uzlabot dzīves apstākļus lauku teritorijās

Vietas pievilcība – aktuāls jautājums ikvienai pašvaldībai

Ar veiksmīgiem pašmāju piemēriem un inovatīvas ārvalstu pieredzes iepazīšanu pagājušā gada nogalē aizvadīts Vidzemes plānošanas reģiona (VPR) projekta „Grisi PLUS” ietvaros rīkotais seminārs pašvaldību speciālistiem „Vietas pievilcība: meklējumi un risinājumi”. Semināra dalībnieki atzina, ka jautājums par lauku apvidu pievilcības veicināšanu ir ļoti aktuāls, jo ikviens iedzīvotājs, tūrists un investors ir patiesi no svara. VPR speciālisti iepazīstināja ar saviem projektiem un to ieguldījumu Vidzemes pievilcības veicināšanā, kā arī bija iespēja uzzināt par divām veiksmīgām ārvalstu praksēm, kuras tiek apgūtas VPR projekta „Grisi PLUS” ietvaros. Pēc dalībnieku teiktā, semināram noslēdzoties, radušās jau pavisam reālas idejas savas pašvaldības pievilcības veicināšanai. Būtiski ir apzināties katras vietas potenciālu, jo tāds noteikti ir.

Lai veicinātu lauku reģionu attīstību, būtiski ir rūpēties par teritorijas pievilcību un vietējo produktu atpazīstamību. Vidzemes Augstskolas lektors Andris Klepers uzsvēra, ka vietas mārketinga pamatā ir divi aspekti – vietas attīstība, kas sevī ietver pakalpojumu pieejamību un infrastruktūru, kā arī vietas komunikācija, kas bieži vien izrādās izšķirošais faktors. Jo ne vienmēr viena noasfaltēta iela spēj mainīt attieksmi pret vietu, kā to var izdarīt mērķtiecīga komunikācija, it īpaši, ja tā saistīta ar vietas vēsturi, iedzīvotājiem, vērtībām, tādējādi radot īpašu, uz emocijām balstītu, pievienoto vērtību.

Eksperte Inga Bērziņa sadarbībā ar „NK konsultāciju biroja” ekspertiem projekta ietvaros izstrādā labo prakšu ieviešanas plānu. Viena no šīm labajām praksēm ir Īrijas piemērs „[Made in Galway](#)”, kura mērķis ir popularizēt Galvejas reģiona amatnieku un uzņēmumu produkciju un veicināt tās noietu. Pie mums tas varētu būt „Ražots Vidzemē”, lai popularizētu vietējos pārtikas produktus. Otrs labās prakses piemērs ir Francijas iniciatīva „[Soho Solo](#)”, kurā izmantojot platjoslas interneta resursus, interaktīvas kartes un citus ģeomātikas rīkus, iespējams strādāt un veikt uzņēmējdarbību attālināti no savām mājām, kas tiek īpaši atbalstīts. Par šīs labās prakses pārņemšanas pilotteritoriju izvēlēts Ērgļu novads, kurā attālinātais darbs varētu būt viena no attīstības iespējām.

Tikšanās noslēgumā, darbojoties grupās, klātesošiem bija uzdevums izveidot kāda novada vizītkarti, nākot klajā ar īpašu piedāvājumu, kas varētu būt raksturīgs un īpašs tikai konkrētajam novadam. Galvenā pievienotā vērtība bija tajā, ka vizītkarti nevarēja veidot tiem novadiem, kuru pārstāvji bija grupā. Tā nāca ideja par muzikālajiem piena svētkiem Cesvaines pilī, par atpūtu un gara celšanu Ērgļu novadā, dabas bagātību baudīšanu Alūksnē, dziesmu svētku šūpuli Kocēnu novadā un viesmīlīgo Madonas novadu.

